

Kapitel 7

Opgave 1 – pædagogers holdninger til forskning

Pædagoger har meget forskellige idéer om, hvad der tæller som forskning – hvilket blandt andet kan skyldes forskellige opfattelser af relevans, hvor forskningen kommer fra, og hvordan den bliver formidlet.

Hvilke udsagn passer efter din vurdering til de praktikker, du har haft? Passer det, at pædagogerne siger:

- "Vi har ikke tid til at læse forsknings- eller faglitteratur."
- "Det er besværligt at finde relevant forskning på internettet, i tidsskrifter osv. Der er så meget af det!"
- "Mange rapporter er skrevet på en måde, så de er svære at forstå."
- "Vi har ikke kompetence til at oversætte teksterne selv – og der er ikke meget på dansk."
- "Vi ved ikke, hvordan forskning skal/kan implementeres i praksis."
- "Jeg er alene om det! Fravær af vidensdeling medfører fald i kvaliteten."

Opgave 2 – brug af forskningsviden i undervisningen

Uddannelsesforskerne er enige om at rette en hård kritik mod professionsuddannelsernes evne til at anvende forskningsviden i undervisningen. Der er professionsuddannelser, som ikke bruger forskningsviden og ikke præsenterer det for de studerende, som derfor heller ikke lærer at bruge denne viden. Dette gælder ikke alle uddannelser! Men hvad med din pædagoguddannelse? Overvej og diskuter følgende udsagn:

- "Undervisernes viden er ofte gammeldags og ineffektiv – i bedste fald harmløs!"
- "Fravær af effektiv vidensdeling blandt underviserne medfører (for høj) tillid til enkelte studier og erfaringer."
- "Forskningsviden er også vigtig, når den fortæller os, hvad vi *ikke* skal gøre!"

Kilder:

Hargreaves, D. (2007): "Teaching as a Research-based Profession. Possibilities and Prospects". I Hammersley, M. (red.)(2007): *Educational Research and Evidence-based Practice*. Sage Publications.

Levin, B. (2013): "To know is not enough: Research Knowledge and its Use". I *Review of Education*. 1(1), s. 2-31.

Sylva, K.; Melhuish, E.; Sammons, P.; Siraj-Blatchford, I., & Taggart, B. (2010): *Early Childhood Matters. Evidence from the Effective Pre-School and Primary Education project*. Routledge/Taylor & Francis.

Opgave 3 – vurdering af kvalitet

- Find et praksiseksempel/en case fra din seneste praktikperiode, og kvalitetsvurder efter kapitlets figur 2.
- Argumenter for din analyse og vurdering.
- Kan din vurdering underbygges af forskning om kvalitet i dagtilbud? Anden teori?

Opgave 4 – professionalitet og autonomi

Diskuter følgende udsagn:

- "Pædagogens professionelle dømmekraft og autonomi må bygge på forskellige videnstyper, og her vil evidensbaseret viden være en vigtig type viden. Det vil øge pædagogens kompetence."
- "Forskningsbaseret viden er en forudsætning for professionalitet og autonomi."
- "En profession uden vidensstandarder kan næppe kaldes en profession."
- "Pædagoger skal vide, hvorfor noget virker bedre end noget andet."
- "Det er bekymrende, at pædagoger og deres institutioner, som selv er vidensinstitutioner, i så lille grad bygger deres virksomhed på forskningsbaseret viden."

Inspirationen til ovenstående spørgsmål er fra denne kilde:

Nordahl, T.; Sunnevåg, A-K.; Aasen, A.M. & Kostøl, A. (2010): *Uligheder og variationer*. Høgskolen i Hedmark og University College Nordjylland.

Forslag til videre læsning og undersøgelse

Ødegaard, E.E. (red.)(2012): *Barnehagen som danningsarena*. Fagbokforlaget.

Ødegaard forklarer et begreb, som kan opleves uklart – også for børnehaverne selv. Dannelse forstås ofte som en proces, hvor mennesket forædles gennem uddannelse for at kunne blive en kritisk og konstruktiv borger og en aktiv deltager i demokratiske samfund. Dannelse bliver set som sociale og deltagende processer. Ødegaard har studeret forudsætningerne for disse processer. Bogen bidrager med viden om en række centrale temaer: hvordan indholdet i praksis i børnehaven bliver tilskrevet kulturel værdi, og hvilke processer det sker igennem. Børnehaven er et rum, hvor børnene skaber mening, betydning og identitet under de vilkår, der gives gennem politiske og pædagogiske rammer, lovgrundlag og den tænkning og tilgang til børn, som pædagogen har med sig fra uddannelse og praksis.

Poulsgaard, K. & Liberg, U. (2012): *Forskning i pædagogisk praksis*. Akademisk forlag.

Hvordan kan forskning i pædagogisk praksis bruges i det daglige pædagogiske arbejde? Det er omdrejningspunktet i denne bog, hvor en række nordiske forskere stiller skarpt på den nyeste forskning inden for det pædagogiske felt. Forskerne skriver blandt andet om emner som kønsproblematikker, børn

uden venner og medlæring ved måltiderne. De fortæller om forskningsresultater og åbner for nye indsigter og – ikke mindst – pædagogiske handlemuligheder. De enkelte forskere og projekter er nøje udvalgt til bogen. Fælles for dem er, at resultaterne fra deres undersøgelser handler om børns hverdagsliv i daginstitutioner og fritidsordninger. Som optakt til hver forskningsartikel er der en kort introduktion til de enkelte forskere. I bogens sidste artikel er der en omtale af de anvendte forskningsmetoder og tips til, hvordan pædagoger selv kan udforske deres praksisfelt.

Kornerup, I. & Næsby, T. (red.) (2015): *Kvalitet i dagtilbud. Grundbog til dagtilbudspædagogik*. Dafolo.

Denne bog er en grundbog til specialiseringen i Dagtilbudspædagogik på den nye pædagoguddannelse. Bogen bidrager til at udvikle den studerendes generelle vidensgrundlag, studieaktivitet og professionalisering. I bogen anlægges et etisk og videnskabeligt perspektiv på dagtilbudspædagogik og pædagogisk praksis. Der præsenteres historiske og aktuelle problemstillinger og tænkemåder, og ikke mindst empirisk viden om disse, og der lægges i den forbindelse vægt på at understøtte den studerendes evne til at kunne træffe beslutninger og skønne og handle professionelt ud fra såvel forskningsviden som professionsviden og praksisviden.

Buus, A. M.; Grundahl, T.H.; Hamilton, S.D.P.; Rasmussen, P.; Nørtoft, U. & Wiberg, M. (2009-2012): *Når evidens møder den pædagogiske hverdag*. Institut for Læring og Filosofi, Aalborg Universitet.

Forskningsprojektet fokuserer på evidensbaserede metoders gennemslag i og betydning for den pædagogiske praksis på daginstitutionsområdet. Det rummer tre delopgaver. For det første en kortlægning af arbejdet med evidensbaseret praksis i tre jyske kommuner. Hvem tager initiativ til dette, og hvordan forstår de evidensbaseret pædagogisk praksis? Hvilke metoder og koncepter er der tale om, og hvor udbredte er de? For det andet gennemføres en kvalitativ undersøgelse af, hvordan evidensbaserede metoder præger de pædagogiske praksisformer og forståelser i udvalgte daginstitutioner inden for de tre kommuner. I tilknytning til de empiriske undersøgelser omfatter projektet for det tredje en analyse og diskussion af, hvordan viden og dømmekraft indgår i professionelt pædagogisk arbejde, og hvordan forskellige slags evidensbaserede metoder kan udgøre gevinster eller risici for det pædagogiske arbejde.

Launsø, L.; Olsen, L. & Rieper, O. (2011): *Forskning om og med mennesker. Forskningstyper og forskningsmetoder i samfundsforskning*. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck.

Bogen giver en indføring i forskningsprocessens forskellige faser fra emneafgrænsning over problemformulering og indsamlings- og analysemetoder til formidling. Bogens grundholdning er, at samfundsforskning ikke kan bedømmes ud fra én gylden standard for den korrekte metode, men at man på mangfoldige måder må nærme sig sin genstand: andre mennesker i samfundet. Heraf følger, at kriterier for, hvad der er god kvalitet i forskningen, hvad der udgør evidens, ikke kan besvares med henvisning til en enkelt procedure, som definerer den rette metode. Det gør forskningen mere kompliceret, men også mere spændende og udfordrende.

Danmarks Evalueringsinstitut (2012): *Alle børns deltagelse i læringsfællesskaber. En model for systematisk udvikling og evaluering af lokale indsatser i dagtilbud, skole og SFO*. Danmarks Evalueringsinstitut.

Larsen, M.S.; Kampmann, J.; Persson, S.; Moser, T.H.; Ploug, N.; Kousholt, D.; Sommersel, H.B. & Steenberg, K. (2013): *Forskningskortlægning og forskervurdering af skandinavisk forskning i året 2011 i institutioner for de 0-6 årige*. Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning, Aarhus Universitet.

Moser, T. & Olsen, H.K. (2012): "Barnehagens fysiske miljø i nyere faglitteratur. Et systematisk litteratursøg for tidsrummet 2000-2010". I Krogstad, A.; Hansen, G.K.; Høylund, K. & Moser, T. (red.): *Rom for barnehage. Flerfaglige perspektiver på barnehagens fysiske miljø*. Fagbokforlaget.

Nielsen, T.K.; Sommersel, H.B.; Tiftikci, N.; Vestergaard, S.; Larsen, M.S.; Ellegaard, T.; Kampmann, J.; Moser, T.; Persson, S. & Ploug, N. (2014): *Forskningskortlægning og forskervurdering af skandinavisk forskning i året 2012 i institutioner for de 0-6 årige*. Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning, Aarhus Universitet.

Databaser

Evidensbasen, som Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning har etableret, se: [Indsæt link til <http://edu.au.dk/forskning/omraader/dansklclearinghouseforuddannelsesforskning/>].

Nordic Base of Early Childhood Education and Care (NB-ECEC) samler kvalitetsvurderet skandinavisk forskning om 0-6-årige børn og pædagogisk arbejde i dagtilbud. Databasen dækker p.t. forskning udgivet i årene 2006-2012, og databasen bliver opdateret en gang årligt med nyvurderet forskning fra det forgangne år. Forskningen er peer-reviewed efter internationale standarder af et skandinavisk forskerpanel under Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning (DCU). DCU benytter EPPI-systematikken (udviklet på University of London) og supplerer den med yderligere kriterier målrettet kvalitativ forskning. Se: [Indsæt link til <http://www.nb-ecec.org>].